

6.1 Forslag til mål om rettigheder til fødende

Bestyrelsen indstiller til, at følgende seks rettigheder samt konkrete anbefalinger til udmøntning heraf, fortsætter som foreningens konkrete mål. Målene blev oprindeligt vedtaget på generalforsamlingen i 2023.

1. Ret til fødsels- og forældreforberedende undervisningsforløb i små hold efter Sundhedsstyrelsens anbefalinger

Anbefalinger til konkret udmøntning:

Udover at forældre- og fødselsforberedelsen skal følge Sundhedsstyrelsens anbefalinger, er det vigtigt for os, at:

- Undervisningsforløbene har et omfang på minimum 8 timer
- Størrelsen på holdene maksimalt er på 8-10 familier
- Der indgår indhold, som lægger vægt på brugernes retsstilling med fokus på familiens autonomi, informeret samtykke og informerede valg
- Forældre- og fødselsforberedelse tilbydes efter universalprincippet til alle familier uden nogle former for egenbetaling

2. Ret til kontinuerlig jordemoderstøtte under graviditeten, fødslen og den første tid efter fødslen, i form af kendt jordemoderordning, hvor man følges af et mindre team af jordemødre gennem hele forløbet

Anbefalinger til konkret udmøntning:

- At jordemoderstøtten tilrettelægges på en måde, så den gravide/fødende er tilknyttet maksimalt 3-4 jordemødre

- At det faste team omkring den gravide/fødende varetager hele forløbet, herunder fødselsforberedelsen, graviditetskonsultationer, selve fødslen, besøg på barselsgangen og/eller opfølgende hjemmebesøg og efterfødselssamtale
- At antallet af jordemoderkonsultationer som minimum lever op til Sundhedsstyrelsens anbefalinger, uden differentiering mellem første- og flergangsfødende, dvs. 7 konsultationer i løbet af graviditeten
- At der afsættes tilstrækkelig tid under konsultationerne til, at den gravide og hendes eventuelle partner har mulighed for at drøfte tanker, bekymringer og lignende med jordemoderen før eller efter de fysiske undersøgelser. Vi vurderer, at der skal afsættes minimum 45 minutter pr. konsultation eksklusiv journalføring.

3. Ret til at vælge mellem fødsel i hjemmet, på en fritstående jordemoderledet fødeklinik eller på hospital

Anbefalinger til konkret udmøntning:

- At der skabes mulighed for og incitamenter til etablering af fritstående jordemoderledede fødeklinikker over hele landet, så alle gravide/fødende reelt har mulighed for at vælge dette
- At information om muligheden for hjemmefødsel styrkes
- At centraliseringen og nedlæggelsen af fødetilbud på hospitalerne ophører, for at modvirke at flere får langt til deres fødested og i erkendelse af, at store enheder ikke er lig med højere kvalitet

4. Ret til at vælge mellem at overnatte på fødestedet efter fødslen og få den støtte og omsorg, der er behov for, for at blive klar til at tage hjem eller at tage hjem med ret til opfølgende hjemmebesøg

Anbefalinger til konkret udmøntning:

- Førstegangs- såvel som flergangsfødende skal have lov at blive på fødestedet indtil de er klar til at tage hjem
- Der skal være mulighed for at den fødendes partner kan være medindlagt, så familier ikke tvinges til adskillelse lige når de er dannet, ej heller ved sygdom og/eller komplikationer hos den fødende eller barnet
- Såfremt der indføres en minimumsgaranti for antal timer, man kan opholde sig på hospitalet, skal det sikres at dette ikke i praksis bliver til maksimum
- Fødende der er klar til det og vælger at tage hjem kort tid (mindre end 12 timer) efter fødslen, skal tilbydes opfølgende hjemmebesøg fra fødestedet

5. Ret til individuel og personlig hjælp fra fødestedet hele døgnet til at komme godt i gang med amning, herunder overlevering fra fødested til sundhedsplejerske

Anbefalinger til konkret udmøntning:

- Fødesteder skal have uddannede ammevejledere ansat i en vejledende funktion, og der bør være tid til at alle fødende modtager individuel og konkret ammevejledning, tilpasset deres situation og krop
- Sundhedspersonale på fødegang, barselsgang samt sundhedsplejersker skal gennemgå efteruddannelse i ammevejledning, for at sikre kompetent og ensartet hjælp.
- Den fødende skal have ret til hjemmebesøg af kendt jordemoder eller en uddannet ammevejleder inden for en uge efter fødslen ved behov for hjælp i forbindelse med ammeetablering
- Fødestederne skal have åbne ammeambulatorier, hvor den ammende kan få hjælp og vejledning i mindst 14 dage efter fødslen efter behov uden en fast tid.
- Der skal etableres ammehotlines, hvor den fødende kan få individuel telefonisk rådgivning
- Der skal være overlevering fra fødested til sundhedsplejerske ved den fødendes udskrivelse, hvor sundhedsplejersken modtager information om den fødendes ammeopstart

6. Ret til koordineret og sammenhængende støtte og behandling ved komplicerede forløb, fysisk som psykisk

Anbefalinger til konkret udmøntning i forhold til det fysiske:

- Lige adgang til evidensbaserede anbefalinger omkring bækkenbundsproblematikker, fødselsskader, kejsersnit, arpleje og genoptræning.
- Tilgængelige videoer med vejledning om genoptræning efter fødslen.
- Tilbud om at blive tilset af fysioterapeut med speciale inden for gynækologi/obstetrik efter fødslen i forhold til individuel vurdering af behov for genoptræning.
- Henvisning til fysioterapeutisk genoptræning i offentligt regi ved behov.
- Mulighed for at få hjælp af en socialrådgiver tilknyttet fødestedet, som kan yde rådgivning til f.eks. sygemelding, barselsregler og støttemuligheder.
- Tilknytning af koordinator til forløb som er komplicerede og som kræver flere forskellige fagpersoners hjælp.

Anbefalinger til konkret udmøntning i forhold til det psykiske:

- Alle skal have tilbud om efterfødselssamtale med (kendt) jordemoder og der skal sikres overdragelse til egen læge og/eller sundhedsplejerske ved risiko for udvikling af efterfødselsreaktion og/eller ved voldsomme eller traumatiske fødsler.
- At sundhedsplejersken foretager screening af hele familien for både efterfødselsreaktioner og andre psykiske komplikationer som følge af f.eks. en traumatisk fødselsoplevelse. Screeningen skal foretages både tidligt og senere i forløbet, da flere oplever forsinkede reaktioner.
- Det skal være nemmere for hele familien at få en henvisning til gratis/tilskudsberettiget hjælp hos en psykolog med viden om fødsler og reaktioner herpå.
- Oprettelse af tilbud til familier, der har været igennem voldsomme fødsler og/eller oplever efterfødselsreaktion, eksempelvis i form af gruppeforløb.
- Kompetent og akut hjælp til krisehåndtering ved for tidlige fødsler, ufrivillige aborter, dødfødsler og tidlig spædbarnsdød.
- Mulighed for at få hjælp af en socialrådgiver tilknyttet fødestedet, som kan yde rådgivning til f.eks. sygemelding, barselsregler og støttemuligheder.
- Tilknytning af koordinator til forløb som er komplicerede og som kræver flere forskellige fagpersoners hjælp.

Motivation for forslaget

I 2021 stillede foreningen sammen med en gruppe forældre et [borgerforslag](#) om seks konkrete rettigheder til fødende. Borgerforslaget fik de nødvendige 50.000 underskrifter.

Rettighederne tog udgangspunkt i foreningens konkrete mål, men blev til på baggrund af de mere end 120 vidnesbyrd foreningen modtog om svigt i svangreomsorgen i 2020/2021.

I sommeren 2021 blev rettighederne konkretiseret på baggrund af yderligere granskning af vidnesbyrdene samt ved at involvere medlemmerne i Facebook-gruppen [Bedre Fødsler – et fællesskab med tilknytning til Forældre og Fødsel](#). De konkrete anbefalinger bygger således både på Forældre og Fødsel hidtidige arbejde, brugernes oplevelser og ønsker samt relevant forskning og erfaring. En uddybende beskrivelse af den forskningsmæssige viden bag, findes i vores [udspil til konkretisering af borgerforslag om bedre fødsler](#) fra august 2021.

Udspillet til konkretisering af rettigheder til fødende er blevet brugt i den politiske interessevaretagelse siden.

Vi mener at rettighederne samt anbefalingerne til konkret udmøntning både styrker og lever op til Forældre og Fødsels [mission, vision og værdier](#).